

Uitspraak accountantskantoorroulatie Wonen Zuidwest Friesland

Ons kenmerk: 18-005

Datum: 2 maart 2018

Geachte [voorzitter Raad van Commissarissen],

Bij brief van 18 januari 2018, ontvangen op 23 januari 2018, heeft u de Commissie Governancecode (hierna: de Commissie) verzocht om uitspraak te doen over de termijn van wisseling van accountantskantoor door Wonen Zuidwest Friesland.

Uw verzoek

In uw brief verzoekt u om in te stemmen met een uitzondering op de maximumtermijn voor de benoeming van een accountant, zodat de huidige accountant [naam accountant] nog één verslagjaar (2018) benoemd kan worden als accountant voor Wonen Zuidwest Friesland. U stelt dat het in strijd met de redelijkheid en billijkheid is, wanneer van Wonen Zuidwest Friesland wordt verwacht dat zij voor één jaar een nieuwe accountant aanstelt.

U voert namens Wonen Zuidwest Friesland de volgende argumentatie aan als reden voor afwijking van de Governancecode :

- Wonen Zuidwest Friesland gaat fuseren. De beoogde fusiedatum is 1 januari 2019. Het is niet haalbaar om voor één verslagjaar (2018) nog een andere accountant te vinden.
- Het is niet ondenkbaar dat voor alleen de controle van kalenderjaar 2018 rond de € 100.000 meer betaald moet worden dan nu het geval is.
- Het is de vraag of überhaupt een accountantsorganisatie bereid is offerte te verstrekken voor een kortere periode.
- Vanwege de beoogde fusie wordt 2018 een druk jaar, wisseling van accountant belast de organisatie extra.
- De fusiepartner moet vanaf 2019 ook op zoek naar een nieuwe accountant, dus dat zou dan uitstekend matchen.

Het toetsingskader

Het verzoek om een uitspraak met betrekking tot de termijn van de accountantskantoorroulatie is een verzoek zoals bedoeld in artikel 5, lid 1, onder a van het Reglement Commissie Governancecode Woningcorporaties. Het betreft dus een verzoek om een uitspraak over een individueel toetsingsverzoek.

Artikel 5.8 van de Governancecode bepaalt onder andere dat de accountantsorganisatie voor een periode van maximaal tien jaren wordt benoemd.

Overwegingen

De Commissie heeft zich twee keer eerder uitgesproken over de maximumtermijn van accountantskantoorroulatie zoals die is gesteld in de Governancecode, namelijk op 17 mei 2017 en op 5 januari 2018. De eerste uitspraak betrof een individueel toetsingsverzoek van een woningcorporatie, de tweede betrof een toetsingsverzoek van de besturen van Aedes en van de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW). In lijn met deze beide uitspraken

overweegt de Commissie allereerst het volgende ten aanzien van hetgeen de Governancecode bepaalt.

De Governancecode kent twee type bepalingen: 'leg-uit'-bepalingen en 'pas-toe' bepalingen. Van het eerste type bepalingen mag onder voorwaarden worden afgeweken, van het tweede type niet. Artikel 5.8 van de Governancecode betreft een 'pas-toe'-bepaling. Hoewel 'pas-toe'-bepalingen formuleringen of begrippen kunnen bevatten die ruimte laten voor interpretatie en nadere duiding, is dat met artikel 5.8 niet het geval. In de formulering van de regel voor de benoeming van de externe accountant is geen ruimte te lezen voor een verlengingstermijn van één of meer jaren. Zoals de preambule van de Governancecode aangeeft, betreft een bepaling zoals artikel 5.8 een 'harde afspraak'.

De Commissie heeft eerder uitgesproken dat er ruimte is voor een individueel toetsingsverzoek. Gegeven het systeem van de Governancecode met beide type bepalingen en gegeven het 'pas-toe'-karakter van artikel 5.8 heeft de Commissie in de uitspraak van 5 januari 2018 benadrukt dat bij de inhoudelijke behandeling van zo'n toetsingsverzoek – gelet op de hardheid van de maximumtermijn van tien jaren - de specifieke situatie van een corporatie dan dermate bijzonder dient te zijn dat handhaving van de maximumduur strijdt met de redelijkheid en billijkheid. Wonen Zuidwest Friesland verwijst daarnaar en stelt dat zij in een dermate specifieke situatie verkeert. De Commissie heeft echter aan voornoemd citaat met betrekking tot de redelijkheid en de billijkheid nog iets toegevoegd, namelijk: “Indien een corporatie een dergelijk verzoek indient, moet feitelijk dan ook aangetoond worden dat de corporatie alles in het werk heeft gesteld om aan de verplichting van de Governancecode te voldoen”. Deze laatste toevoeging is niet zonder betekenis, want zonder deze zou het 'pas toe'-karakter van artikel 5.8 veranderen in een 'leg uit'-karakter. Anders gezegd: wil van artikel 5.8 kunnen worden afgeweken, dan moet sprake zijn van een situatie met het karakter van overmacht, een situatie die strijdt met de redelijkheid en billijkheid ondanks dat alles in het werk is gesteld om te voldoen aan de Governancecode.

De argumenten van Wonen Zuidwest Friesland om van artikel 5.8 van de Governancecode af te wijken betreffen een voorgenomen fusie in 2019. Eerder heeft de Commissie uitgesproken dat een fusie als zodanig geen reden kan zijn artikel 5.8 buiten toepassing te verklaren, omdat een fusieproces in de regel enige tijd in beslag neemt en er in zoverre voldoende tijd is voor een kantoorroulatie. In de situatie van Wonen Zuidwest Friesland betreft het een in oktober 2017 uitgesproken intentie voor een fusie. In 2017 had echter de kantoorroulatie, gelet op de maximumtermijn van tien jaren, al gerealiseerd moeten zijn. Gesteld noch gebleken is dat het voldoen aan de Governancecode in zoverre niet mogelijk was geweest. De stellingen dat het voor één verslagjaar (2018) zoeken naar een andere accountant naar mening van Wonen Zuidwest Friesland niet haalbaar is, en dat het de vraag is of überhaupt een accountantsorganisatie bereid is offerte te vertrekken voor een kortere periode, missen dan ook overtuigingskracht. Feitelijk is niet aangetoond dat alles in het werk is gesteld om aan de verplichting van de Governancecode te voldoen.

De overige aangevoerde argumenten (de niet ondenkbare meerkosten voor alleen de controle van kalenderjaar 2018 en de extra belasting door kantoorroulatie bovenop de drukte met de fusie) hebben betrekking op de gevolgen van het voldoen aan de maximumtermijn. De Commissie onderkent deze feitelijke nadelen en dat deze in specifieke situaties op zichzelf als

onredelijk of onbillijk kunnen worden ervaren. Deze gevolgen duiden echter niet op een overmachtssituatie die afwijking van artikel 5.8 mogelijk zou kunnen maken. In de eerdergenoemde uitspraak van 5 januari 2018 is overigens erop gewezen dat het de besturen van Aedes en de VTW in overleg met hun leden vrij staat om de Governancecode, in het bijzonder artikel 5.8, te wijzigen.

Gelet op het voorgaande komt de Commissie tot de conclusie dat Wonen Zuidwest Friesland gegeven het systeem van de Governancecode en het pas-toe-karakter van artikel 5.8 niet van de maximumtermijn bij de kantoorroulatie kan afwijken.

Uitspraak

De Commissie is van oordeel dat artikel 5.8 van de Governancecode Woningcorporaties 2015 geen ruimte laat voor benoeming van [naam accountant] door Wonen Zuidwest Friesland voor het jaar 2018.

Namens de Commissie Governancecode,

[handtekening]

Mr. Y.E.M.A. Timmerman-Buck
voorzitter